

BİR BUZAĞIDA "KONGENİTAL BİLATERAL ANOPHTHALMUS" OLGUSU

Ali Belge¹ Mehmet Gürkan¹ Musa Gençcelep²

A Case of Congenital Bilateral Anophthalmus in a Calf.

Summary: *In this review, a case of congenital bilateral anophthalmus is reported which encountered in a 3 days old calf.*

Özet: *Bu gözlemede, üç günlük bir buzağıda karşılaşılan bilateral kongenital anophthalmus olgusundan bahsedilmektedir.*

Giriş

Anophthalmus, göz yuvarlağı ve nervus opticus'un bulunmaması olarak tanımlanır. Şayet dikkatli bir muayene yapılacak olursa gözün izine rastlanabilir (1,2,4,5,6).

Anomalilerin nedenleri genetik, çevre ve kombine faktörler olarak üç grupta toplanabilir (1,3,8,9). Genetik ve kalıtsal faktörler otosomal resesif genler tarafından oluşturulmaktadır (3,7,9).

Radyasyon, kimyasal ajanlar, enfeksiyöz etkenler, endokrin veya metabolik dengesizlikler gibi çevresel faktörler ve teratojenik ajanlar hem kromozomlar hem de nükleik asitlerin bütünlük ve fonksiyonlarında değişimlere (mutation) neden olurlar. Bu değişimlerin fötüs, embriyo ya da germ hücrelerinde fonksiyonel yıkım doğuracak olumsuz etkileri gözlenir (1,7,8).

Sığırlarda 1275 kongenital defektin 238'i (%18.6) göze ilişkin bulunurken; risk grubu olarak Holstein ve Jersey'ler belirlenmiştir (4). ABD'de altı ırk içerisinde anophthalmia/ microphthalmia olgularının görülme sıklığının 1/50.000 olduğu ifade edilmektedir (4,7).

Bir ırkda defektin yüksek insidensi ve bilateral görülmesi genetik taşımayı akla getirir (4).

Olgu Raporu:

Bu gözlemin materyalini, Van Merkez Göllü Köyünde oturan Kasım Korcan'a ait, üç günlük melez bir buzağı oluşturdu. 01.03.1993 günü fakültemiz cerrahi kliniğine getirilen hayvan, 24 numarada protokol defterine kaydedildi.

1: Yrd.Doç.Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Van -TÜRKİYE

2: Araş.Dör., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Van -TÜRKİYE

Alınan anemnezde, buzağının 4 yaşında bir annenin ilk yavrusu olduğu, tabii tohumlandığı, gebelik boyunca annede bir problemin olmadığı, doğumu takiben anne ve buzağının genel durumunda herhangi bir anormalliğin gözlenmediği öğrenildi. Ayrıca, hayvan sahibinin yıllardır yetiştiricilik yaptığı ve ilk kez bir anomali ile karşılaştığı ifade edildi.

Yapılan klinik muayenede her iki gözde de göz yuvarlağının olmadığı, rima palpebrarum'un oldukça dar, aralık kısmında kirpiklerin mevcut, orbitanın konjunktif doku ile dolu, göz kapaklarının bu dokuya yapışık ve ileri derecede içe dönük olduğu saptandı. Yapılan palpasyonda göz yuvarlağı şüphesi uyandıracak herhangi bir belirtiye rastlanmadı (Resim 1).

Hayvan sahibinin yoğun isteği üzerine göze şirurjikal müdahalede bulunuldu. Bu amaçla hayvana 0.2 ml. Rompun (xylazine hydrochloride, 23.32 mg/ml. Bayer) im. enjeksiyonu ile, sedasyon sağlandı. 2 ml. citanest ile lokal infiltrasyon anestezi yapıldı.

Bölgenin tıraş ve dezenfeksiyonundan sonra hayvan sternal pozisyonda operasyon masası üzerine yatırıldı. Bölge steril serviyetlerle sınırlandırıldı.

Lateral göz açısı kantatomi yapılarak genişletildi, konjunktif dokunun küt diseksiyonuyla orbita derinliklerine ulaşıldı. Göz izi olduğu sanılan oluşum kesilerek alındı (Resim 2,3,4).

Tartışma ve Sonuç

Gelatt ve Mc Gill (3), 45 köpek üzerinde microphthalmia'ya ilişkin çalışmalarında; olguları kısmi, orta ve ileri dereceli microphthalmia olarak sınıflandırarak; kısmi ve orta dereceli microphthalmia olaylarında göz hacminin önemlice küçülmesine rağmen, intraocular yapıların muayene edilebildiğini, hayvanın gerek aydınlık gerekse karanlık ortamlarda bir gözü kapatılarak yürütüldüğünde önüne konan engelden rahatlıkla sakındığını ifade etmektedirler. İleri derecede microphthalmia olaylarında ise ön segmentler ve lensin muayene edilebildiğini belirtmektedirler. Sunulan bu olguda, orbita çukurluğunun yoğun konjunktif doku ile dolu olduğu görüldü. Bu dokunun diseksiyonu sırasında da göz izi olduğu sanılan bir oluşum ekstirpe edildi.

Terminolojik bildirimlerde (1,2,4,5), anophthalmus ve microphthalmus terimleri birlikte kullanılmaktadır. Anophthalmus ve microphthalmus terimlerinin ayrı ayrı kullanılmasının hatalı kullanıma yol açmamak açısından daha uygun olacağı görüşündeyiz. Bu yüzden Gelatt ve Mc Gill (2) ve Öktem'in (6), bildirimleri doğrultusunda olgunun anophthalmus olarak adlandırılmasının daha uygun olacağı kanısına varıldı.

Araştırmaların çoğu (1,3,8,9), genetik, çevresel ve kombine faktörleri anomalilerin sorumlusu olarak belirtmektedirler. Alınan anamnezde, hasta sahibinin yıllardır yetiştiricilik yapmasına karşın ilk kez anomali ile karşılaşması, gebelik boyunca anne ve ahırda enfeksiyöz bir hastalığın görülmemesi olgu üzerinde çevre faktörlerinin etkisini zayıflatan deliller olarak kabul edilebilir.

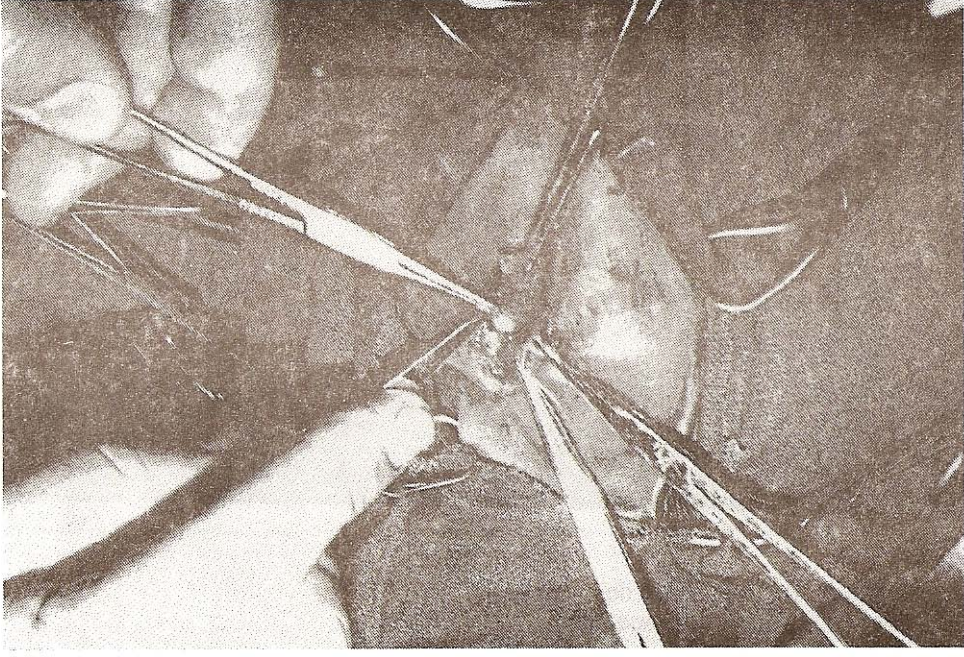
Sonuç olarak, yapılan literatür taramalarda anohthalmus'a ilişkin yayına rastlanmadı. Buradan hareketle, gerek ülkemiz veteriner hekimliği alanında göz hastalıklarının güncelleşmesi ve gerekse , doğum sezonu içerisinde bulunduğumuz şu günlerde bölgedeki anomali olaylarının sıklığını (3,9) dikkate alarak bir buzağıda rastlanan kongenital bilateral anophthalmus olgusunun yayınlanması uygun bulunmuştur.

Kaynaklar

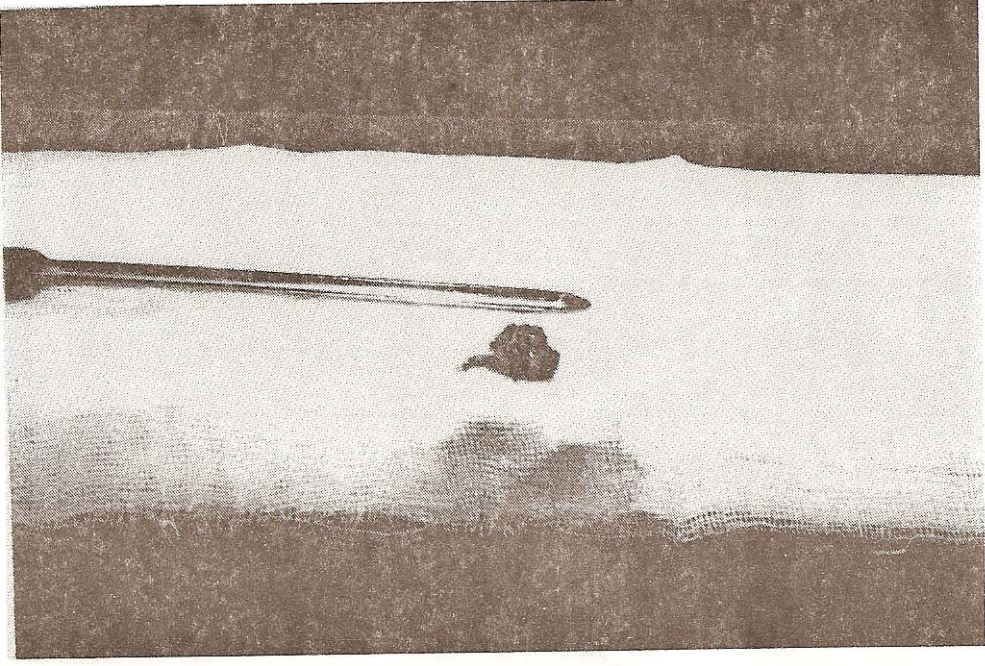
1. Deniz, E. (1974): *Anatomi İçin Teratolojinin Önemi* . A.Ü. Vet.Fak. Derg.21, 3-4.
2. Gelait, K.N., Mc Gill, L.D. (1973): *Clinical Characteristics of Microphthalmia with Colobomas of the Australian Shepherd Dogs*. J.A.V.M.A. 162 (5); 393-396.
3. Karadağ, H., Gül,Y., Dönmez, H.H. (1992): *İlginç Bir Polymelia (Thoracomelia ve Pelyomelia) olgusu*. S.Ü.Vet.Fak.Derg.8(2);77-79.
4. Leipold,H.W(1986):*Congenital Ocular Defects in the Bovine*. In : *Current Veterinary Therapy*. Ed: Howard, J.L.,2nd Ed. W.B. Saunders Co., Philadelphia, p: 828-831.
5. Moore, C.P., Whitley,R.d. (1986): *Ocular Diseases of Sheep and Goats*. In: *Current Veterinary Therapy*. Ed: Howard, J.L. 2nd Ed. W.B. Saunders Co. Philadelphia, p: 844.
6. Öktem, B. (1971): *Evcil Hayvanların Göz Hastalıkları*. A.Ü. Vet. Fak. Yay. No:269, A.Ü. Basımevi, Ankara.
7. Radostits,O.M. (1986): *Neonatal Diseases and Diseases Management*, In: *Current Veterinary Therapy*. Ed: Howard, J.L., 2nd Ed. W.B. Saunders Co . Philadelphia. P:96.
8. Roberts, S.J. (1986): *Veterinary Obstetrics and Genital Diseases (Theriogenology)* 3 rd. Ed. New York, P: 53-55.
9. Yılmaz,S., Dinç, G., Öcal, H. (1991): *İki Kongenital Buzağı anomalisi*, T. Vet. Hek. Derg. 2 (9); 17-21.

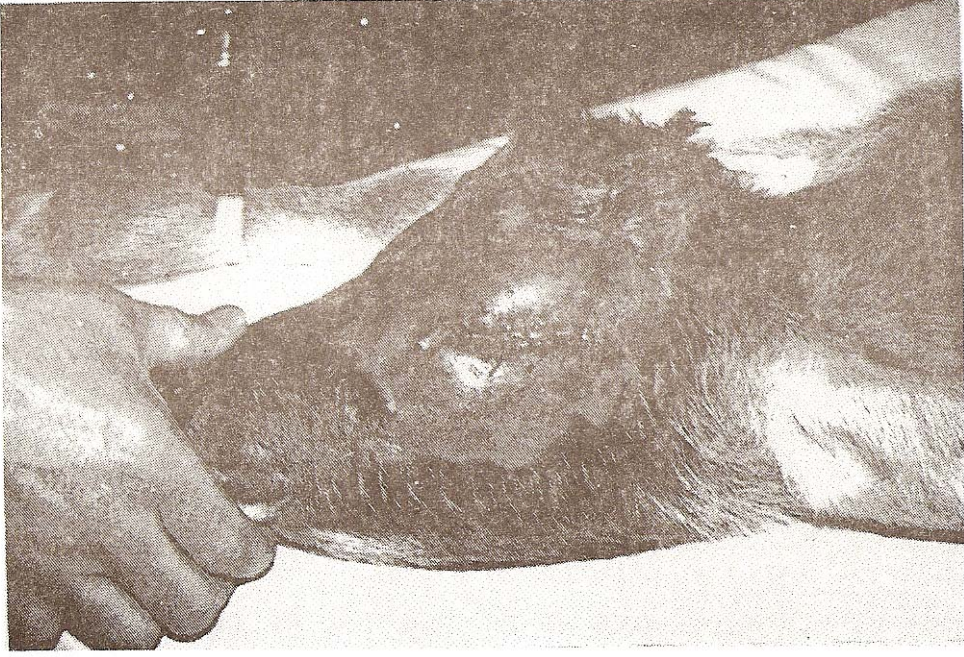
Resim 1 -Olgunun görünümü
Figure1. Appearance of case.

Resim 2- Göz taşığının görünümü
Figure 2. Appearance of eye in orbita

Resim 3- Ekstirme edilen doku kitle
Figure 3. Extirpating tissue mass.

Resim 4 - Operasyondan sonra bölgenin görünümü
Figure 4. Appearance of regio after operation